Anul al 54-lea · 16 Pagini · EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei · 16 Pagini · Nr. 327 Sâmbătă 27 Noembrie 1937
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. C-lei P.T.T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Resorturi slabe

O elevă dela un liceu din Capitală și-a pus capăt zilelor în fața colegelor înspăimântate.

Ancheta ministerului instrucțiunei a fost urmată de un comunicat în sensul că nu se găsește în acel act desperat nici o răspundere pentru școală.

Sesizat de familia elevei, parchetul de Ilfov face cercetări, și ar fi desigur în folosul prestigiului învățământului și încrederei maselor de părinți ca ele să stabilească acelaș lucru.

Pe cât de regretabil, pe atât de deplorabil, acest fapt redă actualitate unei chestiuni de mare însemnătate socială: climatul necesar școalei de astăzi, de jos până sus.

Ca în toate privințele, s'au produs și în învățământ schimbări profunde, datorite acelor cauze ponderabile și imponderabile ce caracterizează vremea în care trăim.

Individualismul ce macină solidaritatea indispensabilă consolidării și progresului în toate direcțiunile; precocitatea în revendicarea drepturilor, reale sau nu, prin sărirea etapelor normale și prin omisiunea obligațiunilor corespunzătoare; emanciparea prematură de orice tutele morale, fie cât de necesare, din anemia cărora nu lipsește răspunderea exemplarității negative a maturității, care își înțelegea și își îndeplinea altă dată dreptul și datoria cu mai multă prevedere și cu mai multă hotărîre, — iată numai câteva din cauzele surprinderilor de toate zilele, unele mai dramatice decât altele.

Pentru înfrânarea lor, reclamată imperios de interesul conservării sociale, se impune o verificare serioasă a acelor resorturi care, tocmai în vremurile când ar trebui să fie din ce în ce mai tari, slăbesc într'un grad îngrijitor, fără totuși să întâmpine cel puțin un început de reacțiune salutară.

In această ordine de idei, cine ar putea tăgădui că pedagogia trebue să aibă astăzi un înțeles mai vast și un rost mai înalt decât oricând; că instrucțiunea și educațiunea generațiilor trebue să meargă mână în mână; că tactul și persuasiunea, disciplina morală, care consistă în încrederea celor mici în cei mari și în dragostea rațională a celor mari față de cei mici, trebue să treacă înaintea intransigenței și precipitării la extreme pline de riscuri; că psihologia de a face diferențierile firești între spiritele și sufletele în formațiune implică ajustări cât mai prevăzătoare în mijloacele de prevenire și reprimare a lacunelor și abaterilor; că relativul este de multe ori mai cuminte și mai eficace decât absolutul.

Oare nu pentru a stimula acest spirit și acest elan legiuitorul a introdus în noul cod penal articolul 467, care pedepsește cu închisoarea corecțională dela 2 la 5 ani și amendă dela 5.000 la 20.000 lei pe acela care „a cauzat moartea altuia prin nepriceperea profesiunii sau meseriei sale, ori prin nesocotirea sau nerespectarea regulilor referitoare la exercițiul acesteia?"

Să sperăm că motivele care au determinat această inovație se vor produce tot mai rar; că din încercări crude se vor trage învățăminte pentru înlăturarea lor.

Corespondenții ziarelor străine

Măsurile ce se iau în alte țări împotriva răspânditorilor în presa străină de știri false și calomnii odioase, mă fac să mă gândesc la avalanșa de minciuni și grosolănii pe care anumiți corespondenți străini, tolerați prea mult în țara noastră, le imprimă, în ziarele de peste hotare.

Nimic nu este cruțat de îndrăzneala și ingratitudinea acestor oaspeți necuviincioși, cari în altă țară de mult ar fi fost trimiși la urma lor.

Inventând fapte inexistente, denaturând complet realitatea, falsificând cu bună știință adevărul, transmițând svonuri de cafenea drept informațiuni precise, ei merg cu lipsa de pudoare până dincolo de marginile oricărei îngăduinte.

„Universul" nu e nici el cruțat de acești străini obraznici, cari au interese să ponegrească tot ce e mai de seamă în țara care îi găzduește.

Invențiile acestor corespondenți din București își găsesc dese ori loc în coloanele ziarelor maghiare, fericite când pot insera cele mai neverosimile născociri la adresa „Universului" și a mea, inițiator și președinte al „Ligii Antirevizioniste", a cărei activitate nu poate fi pe placul revizioniștilor budapestani.

Când am pornit acțiunea pe terenul național, să apăr interesele neamului meu, știam la ce mă expun, știam că voiu fi ținta atacurilor și calomniilor vrășmașilor.

„Nepszava" și alte câteva fițuici maghiare publică, datate din București, corespondențe în cari se arată că: „S'a cerut autorităților franceze arestarea d-lui Stelian Popescu fiind acuzat de asasinat"; „Pesti Hirlap", sub titlul: „Prăbușirea unui puternic român mâncător de unguri", publică o corespondență, datată București 20 Noembrie, cu preciziunea: „Știre transmisă de corespondentul ziarului „Pesti Hirlap", prin telefon", în care stă scris că: „Stelian Popescu este unul din capii corupției românești".

„Esti Kurier" scrie că am fost nevoit să-mi dau demisia dela „Universul" și să fug din țară!

„Das Echo", din Viena, reproduce o corespondență a ziarului „Uj Nemzedec", din Budapesta, prin care se arată că am dispărut pe neașteptate din țară, pentru că am ucis pe fostul proprietar al ziarului „Universul"!

In mai toate corespondențele sunt șiruri de baliverne ridicole, a căror concluzie e că lozinca noastră ar fi: „Jos ungurii, jos jidanii", concluzie ce demască origina iudeomaghiară a neobrăzaților corespondenți.

Cum să reacționez împotriva celor ce imprimă astfel de născociri neroade? Pot eu să dau în judecată ziarele maghiare din Budapesta? Pot eu să le cer să rectifice și să arate felul mai mult decât măgulitor cu care am fost primit în Franța de confrații mei și de capii oficialității franceze?

*

Oficiosul național țărănist „Dreptatea", protestând împotriva afirmațiilor ziarului „Corriere della Sera", că acest partid ar avea tendințe republicane, scrie referitor la corespondenții agenților sau ziarelor străine, cari cred că scopul prezenței lor în țara noastră este să facă intrigi și să ne discrediteze în străinătate:

„să curme cât mai curând șederea lor în milocul nostru, dacă vor ca opinia publică să nu-i scoată cu pietre".

„Aceasta ca un avertisment. Altfel, înăuntrul hotarelor noastre vom ști să reacționăm pe cont propriu și cum se cuvine contra persoanelor cari nu cunosc nici măsura celor ce le este permis, nici regulile ospitalității, nici imperativele elementare ale bunului simț".

*

Autoritățile și direcția presei au posibilitatea să identifice origina corespondențelor și persoana corespondenților. Vinovatul, ori vinovații, trebuesc poftiți imediat peste graniță, spre a se convinge personal dacă mai există vreo țară pe lume, afară de România, unde legile ospitalității pot fi încălcate cu atâta ușurință de către profesioniștii calomniei și nerușinării, cari au găsit la noi un sat fără câini.

In ce mă privește, repet că mă așteptam ca pentru atitudinea mea naționalistă, pusă în slujba neamului meu, să fiu ținta atacurilor dușmanilor. Dar dacă autoritățile țării nu ne pot apăra pe noi românii, cari ne facem datoria față de țara noastră, dacă cei în drept nu vor lua măsuri împotriva calomniatorilor străini, vom fi nevoiți să ne apărăm singuri, și vom face, așa cum spunea „Dreptatea", ca opinia publică să scoată „cu pietre din țară" pe îndrăzneții scribi cari cred că-și pot permite orice!

STELIAN POPESCU

RĂZBOIUL CHINO-JAPONEZ

Japonezii își continuă înaintarea spre Sudul Chinei. Iată o coloană de infanterie care trece peste un pod ridicat în grabă în locul podului solid distrus cu puțin timp înainte de bombardamentul artileriei.

Griji permanente

Nu e oare o dovadă de naivitate ca în aceste zile, când „electoralul" predomină și covârșește orice alte preocupări, să se sacrifice coloane din ziare pentru chestiuni ce nu interesează pe numeroșii candidați la mandatul de deputat ori de senator?

Foarte probabil că este un act de naivitate. Stăruim totuși în „naivitatea" de a socoti mult mai importante chestiunile cu caracter permanent și cu urmări hotărîtoare pentru viitorul țării și neamului, decât trecătoarea și atât de puțin înălțătoarea gâlceavă și zarvă a partidelor și grupărilor în aceste zile de campanie electorală.

Socotim, bunăoară, că este neasemuit mai important să aflăm și să cercetăm cum stă neamul nostru românesc din toate punctele de vedere, decât să luăm cunoștință de rețetele cu care toți chemații și toți nechemații vor să ne asigure că pot face fericirea țării.

Iată, avem înaintea noastră o statistică a cărei cercetare nu este de natură să procure mulțumire și bucurie. Sunt datele publicate în „Buletinul demografic", privitoare la mersul populației din toată țara pe anul 1936.

Din aceste date se desprinde serioasa constatare că, tocmai acolo unde primejdia e mai mare, adică tocmai în ținuturile dela granița de Vest a țării, elementul românesc este deficitar în ce privește proporția între nașteri și decese. Mor mai mulți și se nasc mai puțini.

E drept, deficitul acesta e acoperit prin excedentul ce-l dau provinciile din Vechiul Regat. Cu prilejul acesta, mai facem constatarea că natalitatea cea mai ridicată din țară este în județele din Vechiul Regat, care județe sunt urmate de Basarabia. In Bucovina, Transilvania, Banatul, Crișana și Maramureșul, numărul celor născuți în cursul anului 1936 este în proporții simțitoare inferior numărului nouilor născuți în Vechiul Regat în aceeași perioadă de timp.

Așa, pe când în Moldova (fără Basarabia) avem față de populația ei totală, un procent de nașteri de 39.1 la mie, în Dobrogea de 36.5 la mie, în Muntenia de 33.9 la mie, în Oltenia de 33.7 la mie și în Basarabia de 31.6 la mie, avem în celelalte provincii următoarele procente: în Bucovina 28.3 la mie, în Transilvania 27.2 la mie, în Crișana și Maramureș 25.5 la mie, pentru ca în Banat nașterile să cadă la 18.1 la mie, adică să se nască mai puțini și să moară mai mulți, de oarece, precum se știe, populația frumoasei și bogatei provincii a Banatului este în continuă scădere, ceeace înseamnă o continuă slăbire a elementului românesc în acel ținut de graniță.

Dăm amănuntul — un amănunt prea puțin îmbucurător — că în județul Arad se constată cel mai simțitor deficit anual de populație.

Va să zică, din datele, de care ne ocupăm, se mai desprinde adevărul că fără excedentul mai pronunțat de nașteri din Vechiul Regat, populația țării ar fi rămas staționară sau, în cazul cel mai bun, ar fi sporit în proporții infime. Se mai știe însă, că țăranii — deoarece numai ei contează când e vorba despre creșterea populației — din Vechiul Regat nu trăesc mai bine și nu se bucură de o situație materială mai bună decât țăranii din provinciile alipite. Adevărul este mai degrabă dimpotrivă.

Se confirmă însă și la noi adevărul, constatat pretutindeni, că natalitatea scade, pe măsură ce se îmbunătățesc condițiunile de traiu.

Dar și pe acest tablou oarecum mai senin al Vechiului Regat sunt două pete de umbră, care îl întunecă. Intâiu, e pata mortalității ridicate, a ravagiilor ce face moartea printre copiii până la vârsta de cinci ani.

A doua pată de umbră o constitue faptul constatat oficial că de vreo 15 ani încoace, și populația din Vechiul Regat nu se mai dovedește așa de prolifică, cum era înainte. E adevărat că și mortalitatea infantilă este în oarecare scădere, totuși, făcând bilanțul bazat pe cifre, vedem că mersul ascendent al nașterilor e mai lent decât mersul mortalității.

Acum, la încheiere, ne punem și noi întrebarea: oare, astfel de chestiuni și astfel de griji cu caracter de permanență prezintă vreun interes pentru cei ce, în aceste zile, duc între dânșii o luptă de nimicire?

N. BATZARIA

Două vapoare grecești împotmolite pe coasta Mării Negre

Amândouă vasele au fost salvate

Constanța, 24 Noembrie

Am fost primii cari am anunțat împotmolirea cargobotului „Georgios", astănoapte la ora 11,30, imediat după ce postul de radio-coastă Constanța recepționase semnale de S. O. S.

Amănuntele obținute ne pune în măsură să arătăm că eșuarea vasului s'a produs lângă Novorosisk, pe coasta rusească, la ieșirea vasului din golful în care se află acest port.

Comandantul văzând că nu-și poate despotmoli vasul prin forța mașinelor proprii, a cerut ajutoare dela vaporul grecesc „Stavros Comandors".

După sforțări cari au durat până astăzi la ora 4 jum., „Georgios" a fost tras de pe bancul de nisip în care se înfipsese cu prova și a fost repus pe linia de plutire.

Deoarece vasul a suferit unele stricăciuni pe fund, el s'a reintors la Novorosisk, unde va fi reparat.

ALT VAPOR A EȘUAT LANGA BALCIC

Știrea transmisă telefonic astănoapte, că vaporul grecesc „Georgios" a eșuat lângă Balcic, are nevoie de o rectificare.

Vasul numit a eșuat, după cum am arătat mai sus, la ieșirea din golful Novorosisk.

Cam la aceeaș oră când „Georgios" se împotmolise și începuse să lanseze semnale de S. O. S., alt vapor grecesc „Arghiazoni", încărcat cu cereale, din cauza unei greșite manevre de navigație, a eșuat la ieșirea din portul Balcic, în următoarele împrejurări:

Comandantul vasului nevoind să urmeze calea indicată de geamanduri, — unde apa avea adâncimea necesară, — spre a câștiga din timp, a făcut o manevră spre stânga, iar vasul fiind în plină viteză, s'a înfipt cu prova, așezându-se cu fundul pe un banc pietros.

Nereușind să se despotmolească singur, vasul a început să lanseze semnale de S. O. S., cerând ajutoare.

La fața locului a plecat imediat salvatorul „King Lear", care a ajuns la Balcic la ora 7 dimineața, când, însă, intervenția sa nu mai era necesară de oarece vasul se salvase cu ajutorul celor două pontoane rusești cari lucrează la scoaterea vasului sovietic „Peter Velichi", scufundat în timpul războiului.

„King Lear" s'a înapoiat la Constanța, iar cargobotul „Arghiazoni", după ce i se va face o sumară revizie de fund, își va continua drumul.

FILME

Deunăzi, în tramvaI.

Aglomerație, caramboluri la viraje, fără „pardon" ca altă dată, când tinerii ofereau locurile lor bătrânilor...

Făcând sforțări ca să încaseze pe toți călătorii și preocupat să nu scape fără plată aceia cari recurg la diferite abilități spre a merge gratuit, conductorul lovește cu piciorul o umbrelă.

— De ce nu bagi de seamă? îl apostrofează călătorul. Boule!

— Scuză-mă, frate'meu! răspunde calm tramvaistul.

Iritate generală, cu singura excepție a celui nervos, devenit mahmur.

Astăvară, lângă biserica Domnița Bălașa.

Ca să câștige o pâine, un țăran se topea sub căldura neîndurată așteptând mușterii pentru pepenii aliniați dealungul grilajului.

Un tânăr fără pălărie, cu cârlionț pe frunte, cu cravată în culorile curcubeului, care trece prin fața lui ținându-și bicicleta de ghidon, simte nevoia să fie spiritual.

— Cum dai... dovlecii ăștia?

— După cum e și porcul!...

...Bunul simț popular e bogat în riposte cu tâlc.

Don José

„Revoluția mută" din Ungaria

Doi scriitori, sociologi cunoscuți în Ungaria — Geza Fey și Emerich Kovacs — au publicat anul trecut două cărți intitulate: „Revoluția mută" și „Colțul furtunos".

Ambii autori au tratat acelaș subiect: regimul agrar din Ungaria din punctul de vedere social și economic.

D-nii Geza Fey și Emerich Kovacs au introdus în lucrările lor, documente interesante cu privire la regimul agrar maghiar, stăruind, în special, asupra situației tragice ce a creat-o el, țărănimii.

Scopul ce l-au urmărit ei a fost să atragă atenția conducătorilor Ungariei asupra pericolului ce-l prezintă repartiția anormală a terenurilor agricole, bazată pe sistemul latifundiar, care favorizează o clasă socială restrânsă, compusă din exploatatori și beneficiari și condamnă la mizerie și suferințe milioane de țărani, ca să introducă o reformă impusă de interesele sociale, economice și chiar naționale.

Magnații — direct vizați — s'au alarmat. Ei și-au dat seama că latifundiile lor sunt în primejdie de a fi fărâmițite, printr'o largă expropriere, dacă ar fi luate în serioasă considerație constatările obiective și concluziile logice cuprinse în lucrările celor doi sociologi.

De aceea au și reacționat. Cum?

Prin presa lor revizionistă, au acuzat pe d-nii Geza Fey și Emerich Kovacs, că urmăresc „o revoluție", sau un „război civil", tocmai în epoca în care Ungaria urmărește reîntregirea sa în hotarele sale istorice!

De aceea, magnații au cerut darea în judecată a îndrăzneților sociologi pentru „instigații la răscoală" a clasei țărănești împotriva marilor patrioți cu latifundii și blazoane și condamnarea lor, spre a se da un exemplu cum știe Ungaria să aplice principiile libertății și să facă justiție...

Cererea lor a fost satisfăcută. „Instigatorii" au fost judecați și condamnați la închisoare și amendă; iar cărțile lor: „Revoluția mută" și „Colțul furtunos", confiscate.

In actul de acuzație se spune, că cei doi sociologi „prin aglomerarea tendențioasă a unor cazuri izolate au pus situația generală a populației agricole într'o lumină nefavorabilă, împingând chiar la revoltă"...

Iată cum înțelege Ungaria să rezolve problema sa agrară și să îmbunătățească situația tragică a țărănimii: ea trimite în închisoare pe sociologii, cari cer o reformă democratică în favoarea tuturor muncitorilor agricoli și confiscă lucrările acestora, sub pretextul provocațiunii la instigații și război civil!

Și această Ungarie îndrăznește să protesteze împotriva situației „tragice" a minorității maghiare din Transilvania, care, sub regimul românesc, beneficiază de efectele reformei agrare și de toate libertățile și drepturile, în aceleași condiții ca și națiunea majoritară!

Și această Ungarie îndrăznește să ceară revizuirea tratatului dela Trianon, ca să reintre magnații ce o conduc, în stăpânirea fostelor lor domenii, castele și parcuri de vânătoare, și să readucă pe țăranii din teritoriile ce le-au aparținut, iarăși în iobăgie.

Ungaria va trebui — cu voia, sau fără voia magnaților săi — să facă o revizuire: aceea a repartiției pământului, pentru restaurarea unui regim social și economic, bazat pe justiția socială.

Este singura revizuire ce va salva Ungaria de „revoluția mută" ce clocește în pustă.

R. SEIȘANU

A NINS IN DOBROGEA DE SUD

Constanța, 24 Noembrie

Călătorii sosiți astăzi în localitate, dinspre Bazargic, au adus știrea că în cuprinsul județelor Caliacra și Durostor, au căzut fulgi rari de zăpadă.

De remarcat că a fulguit și la Balcic și pe valea Batovei, unde, se știe, zăpada cade mai târziu ca în celelalte părți din regiunea noastră.

La Constanța cerul este înourat, și temperatura a înregistrat o ușoară scădere.

UN CAZ IMPRESIONANT LA PRAGA

MAMA RECTORULUI UNIVERSITĂȚII, AFLÂND MOARTEA FIULUI EI, IȘI PIERDE CUNOȘTINȚA ȘI MOARE ȘI EA

Praga, 24 (Radio-Central). — Duminică, a murit la Praga profesorul în medicină Karl Weigner, rectorul universității din Praga.

Mama lui, d-na Iulia Weigner, în vârstă de 84 ani, aflând trista știre, a putut să spună doar atât: „Vor fi două înmormântări".

După aceste cuvinte, a căzut pierzându-și cunoștința.

Bătrâna nu și-a mai revenit și a murit aseară.

Inmormântarea rămășițelor pământești ale rectorului s'a făcut azi.

Accidente de avioane

Londra, 24 (Rador). — Două avioane de vânătoare s'au ciocnit azi după amiază în apropiere de Royston (Hertfordshire). Pilotul unuia din avioane a murit.

In urma acestui accident, pierderi de oameni înregistrate anul acesta de aviația militară britanică se ridică la 133. Anul trecut au pierit în accidente 96 de aviatori militari.

New-York, 24 (Radio-Central). Din San Diego, se anunță:

Un mare hidravion de bombardament american s'a prăbușit, din motive necunoscute la 160 kilometri la Nord—Est de San Diegos.

Doi aviatori au fost uciși, iar avionul complet distrus.

Noui percheziții in afacerea „Cagularzilor"

Paris, 24 (Rador). — „Paris Soir" anunță că poliția a făcut o percheziție la locuința generalului Duseigneur, al cărui nume a mai fost pomenit în legătură cu descoperirea recentă a unor depozite de arme.

Au fost arestate tot în această afacere patru persoane, care au fost date în judecată.

Poliția continuă perchezițiile în zona parisiană.

La Dieppe a fost descoperită o pivniță blindată cu intrări camuflate.

Egiptul milenar se modernizează

Regele Faruk I, al Egiptului străvechiu, cel dintâiu suveran care face legătura cu Faraonii de odinioară, a ținut să deschidă primul său parlament cu un fast deosebit. Cortegiul regal era format dintr'o gardă în costume și harnașamente sclipitoare.

Măsuri pentru menținerea ordinei, la Paris

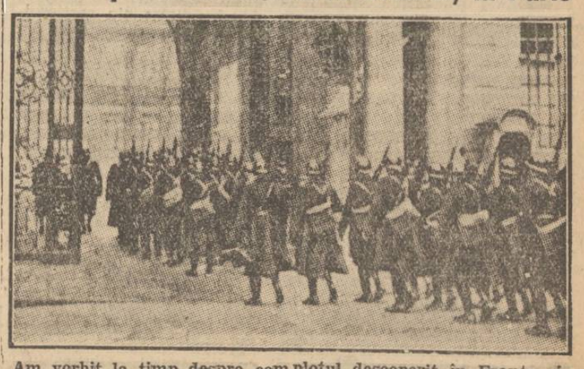

Am vorbit la timp despre complotul descoperit în Franța și care avea ca scop schimbarea regimului republican. Măsuri de ordine s'au luat în grabă, la toate autoritățile. In fotografia de mai sus se vede o companie din garda mobilă sosind la ministerul de interne.